

מפעולות הארגון

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

ייעוץ בענייני ברית מילה

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

ב"ה

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת בלק תשפ"ו

ארגון ברית אבות
מסייעת לכל יהודי
בכל גיל
ובכל מקום בעולם
לקיים את מצוות המילה
בצורה מקצועית ובשמחה
באמצעות צוות מוהלים
מוסמך ומנוסה.

מהספר פניני הברית

כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו וגו'. (כג ט)
בלעם התחיל בשבח סיפור מעלתם, כי מראש צורים
אראנו. שאני רואה מעלת ישראל מצד המילה שנרמזה
בצור זה, כדאמר עשה לך חרבות צורים. ומגבעות
אשורנו. היינו גבעת הערלות, כמו שכתוב, וימל יהושע
את בני ישראל אל גבעת הערלות. ואולי חשב בלעם
לקללם מצד שראה באצטגניות, כי רעה נגד פניהם. כמו
שראה פרעה, והוא סימן דם והריגה, ואחר כך ראה,
שהקדוש ברוך הוא הפך הדם לדם מילה, לכך אמר, הן
עם לבדד ישכון וגומר. שהמילה היא סימן ירושה לכל
איש מישראל שלא יתערב בין הגוים, זהו שאמר, מי
מנה עפר יעקב. רמז למילה: (עוללות אפרים)

יחזה נופל וגלוי עינים. (כד ד) ס"ת מילה, נופל. בשביל
הערלה שהיא מאוסה לפני הקדוש ברוך הוא: (בעל
הטורים)

ומלכת שבא שמעה את שמע שלמה ותבוא לנסות את
שלמה בחידות, מהו בחידות... ועוד דוגמא אחרת
עשתה, הביאה לפניו מהולים וערלים, אמרה ליה הפרש
לי מהולים מן הערלים, מיד רמז לכהן גדול ופתח את
ארון הברית, מהולים שבהם כרעו בחצי קומתם, ולא
עוד אלא שנתמלאו פניהם מזיו השכינה, וערלים שבהם
נפלו על פניהם, מיד אמר לה אלה מהולים ואלה ערלים,
אמרה ליה מהיכן לך זה, אמר לה מבלעם, דכתיב נופל
וגלוי עינים. אלולי שהיה נופל לא היה רואה ולא כלום,
באותה שעה אמרה לו לא האמנתי לדברים וגו', אשרי
אנשיך וגו' יהי ה' אלהיך ברוך: (ילקוט שמעוני דברי
הימים רמז תתרפה)

מוכח ממדרש זה שעל ידי המילה זוכים להשראת
השכינה, ולכן אנו מברכים לנימול, בפזמון הרחמן
בברכת המזון, ויזכה לראות פני השכינה, שרק עכשיו
אחר שנימול יזכה לזה:

ברית מילה – קירבה עמוקה אל ה'

במהלך אחת הבריתות שזכינו לקיים, ליהודי
בגיל 52 שנה – עולה מאוקראינה, שמרוחק
היה באותה עת מתורה ומצוות – התרגשנו
לחזות ברגע מרגש של נקודה פנימית של
יהודי, כאשר סיפרנו לו שזוהי "שעת רצון" –
זמן מסוגל לתפילה וקרבה לה' – פתח את פיו
וקרא בקול נרגש ובכנות חודרת לב: "ברוך
אתה ה' אלוקינו מלך העולם – אני אוהב
אותך!" הלכתית מדובר בברכה לבטלה, אך
כולנו התרגשנו עד עמקי הנפש, ראינו מול
עינינו את אותה נקודה יהודית פנימית, זוהרת
וטהורה, שבלבה של כל נשמה מישראל – גם
אם רחוקה, גם אם לא שומרת מצוות ביום-
יום. ספק אם יהודי זה מניח תפילין בכל יום,
אך השמחה העמוקה והאהבה שבה קיים את
מצוות הברית – דיברה בעד עצמה, **בפרשתנו**,
בלעם הרשע – שנשלח לקלל – נאלץ לשבח את
עם ישראל בפסוקים מלאי הוד: "כי מראש
צורים אראנו..." "נופל וגלוי עינים..." "מי
מנה עפר יעקב..." חכמינו ז"ל מבארים (על פי
בעל "עוללות אפרים") כי "מראש צורים"
רומז לברית מילה – יסוד קיומו של העם.
בהמשך נרמז שבלעם "נופל", שכן אין בו
ברית. והמדרש מוסיף: "מי מנה עפר יעקב" –
אלו המצוות שנעשות עם עפר, כדוגמת קבורת
הערלה לאחר הברית – גם הן מעוררות את
התפעלות בלעם מיפי מעשיהם של ישראל.
יהי רצון שזוכה כולנו להתקרב אל ה' באמת,
בעומק הלב, בכל מעשינו – בשמחה, באהבה
ובטהרה.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי. (כב ב) פירש רש"י אמר אלו שני מלכים שהיינו בטוחים עליהם לא עמדו בפניהם אנו על אחת כמה וכמה לפיכך, ויגר מואב. יש לדקדק דבפסוק לא נזכר רק אמורי לבדו ולא עוג ומה זה דנקט רש"י בלשונו אלו ב' מלכים וכו' ויש לומר על פי מה שכתבתי לפרש בערוגות הבושם לפרש דאמורי קאי על עוג על פי מה שכתב בזוהר הקדוש (סוף פרשת חקת) על הפסוק אל תירא אותו. דמשה נתיירא מעוג לפי שהיה בן ביתו של אברהם אבינו ונימול בתוך שאר אנשי ביתו ועל ידי שקיבל האות ברית בבשרו נתיירא ממנו והיינו דאמר לו השי"ת אל תירא אותו. שלא יירא מהאות שלו, ויש לומר שאמורי רומז על המילה כמו שדרשו חז"ל (שבת קל). על הפסוק שש אנכי על אמרתך. דקאי על המילה, והיינו דכתיב וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי היינו לעוג, דאף שהיה נימול לא הועיל לו זכותו נגד ישראל, על כן ויגר מואב מאד... והשתא שפיר נקט רש"י ב' מלכים דשניהם מוזכרים בפסוק דסיחון מוזכר בפשטות ועוג מוזכר בדרך רמז, ואתי שפיר: (מגדלות מרקחים)

מי מנה עפר יעקב. במדרש פרקי דר"א (פרק כ"ח) כשראה בלעם מדבר מלא ערלות אמר מי יוכל לעמוד באלו שיש להם זכות דם ברית מילה ומכסים אותו בעפר... ומכאן מנהג שמכסים את הערלה בעפר ע"כ.

הרמב"ן במסכת יבמות הביא ממדרש אגדה, שהערלות שראה בלעם היה ממה שהוציאו ממצרים או ערלות של אותן הנולדים קודם נזיפתן:

וצריך להבין, דאם כי ירא בלעם מזכות דם ברית מילה שהיא מצוה ששקולה נגד כל המצוות, אבל מה זה שהוסיף ומכסים אותו בעפר, מה זה זכות, וגם מכאן מנהג לישראל צריך ביאור, על מה זה ולמה מכסים בעפר, ונראה לי, כי באמת מצות מילה היא לנו לכבוד ולתפארת, שבה הראה ה' כי אנחנו מובחרים לו לעם סגולה מכל העמים, ואם כן זה לנו לכבוד והתנשאות עד מאוד, אבל באמת לא נעשה מצוה זו לכוונה יען שהיא לנו לתפארת, רק לאשר ציוה ה' לנו על ככה, וגדולה מצוה זו מכל המצוות, והנה, במצוה זו מכניס כל אב את בנו תחת כנפי השכינה, וכמקריב קרבן, והדם כזריקת דם כמבואר, וכל זה אם מכניסו בבריתו של אברהם אבינו, כמו אברהם שלא היתה לו כונה אחרת רק לשם ה' ולא לגאות, כבוד והוד, ואחר שמל, אמר ואנכי עפר ואפר. ובו הראה רק ענותנותו כמבואר בש"ס וכבר אמרו, אשכון ואת דכא. שאין הקדוש ברוך הוא משרה שכינתו רק על ענוים, ויש לומר, דזה הרמז שמכסים וטומנין הערלה בעפר, לרמז שלא מתגאה במצוה זו, ויהיה בו מדות אברהם אבינו עליו השלום, שאמר ואנכי עפר ואפר. והנה בלעם אמר מי יוכל לעמוד בזכות דם ברית, כי במצוה זו אנו מצוינים בגופינו לעבדי ה', ולכן מי יוכל לעמוד בפני מצוה זו, וכל זה כשאנו עושים המצוה כתיקונה על כונה רצויה, ולא להתגאות, וזהו שאמר שמכסים אותה בעפר, שמראים בו שאינם מתגאים בה כלל, והכל לשם שמים: (כתב סופר)

ענין עפר על פי מה שכתב בתורת משה להחתם סופר זצ"ל (בראשית יח) דהכל ניזונין מן העפר וזורעין בו ומצמיח אפילו הכי הכל דשין עליה וכו', ... ובתוספות (ברכות דף יז.) ונפשי כעפר לכל תהיה, מה עפר אינו מקבל כליה לעולם, כן יהי רצון שזרעי לא יכלה לעולם כמו שהוא אומר, והיה זרעך כעפר הארץ. ... ומשום כן מכניסים הערלה לתוך עפר ... לרמז שיצמיח ויביא בעזרת ה' פירות טובות ולא יכלה זרעו אמן כן יהי רצון: (דברי נפתלי)

ודע. כי יש שלוחים ידועים ממונים על דם ברית, ונוטלין אותו ומניחים אותו בהיכל ידוע משבעת היכלי המלך, ובשעת כעסו של הקדוש ברוך הוא, משגיח בדם ההוא והמקטרג מסתלק משם, והקדוש ברוך הוא מרחם על ישראל, ודע כי הערלה היא חלק השר היודע בקרבן ההוא, וכשרואה שזה חלקו נכנע ואין לו יכולת לקטרג, ועולה ומלמד סניגוריא על ישראל, וסתרי הסתרים בגנזי החכמה גנוזים, טעם שימת הערלה בעפר שאל המאור הקדוש עליו השלום לאלהיו ז"ל והשיב, שמעתי בישיבה של מעלה שהערלה הוא הנחש, וכיון שמעבירין אותו ממקומו צריך לתת לו מזונו, הדא הוא דכתיב ונחש עפר לחמו: (של"ה חולין פרק תורה אור)

אם נאבדה הערלה ולא שמוה בעפר או בחול: ודאי נשאר הנער מחוסר מתיקון ההוא ואביזריה ומה נעשה לתיקון המעוות נראה לי שיהיה זהיר במצות שמצילות מחיבוט הקבר כמו שכתוב בראשית חכמה (שער היראה פ"ב) מענין חיבוט הקבר. ... ועליה דמוהל רמיא חיובא לכתוב זכרון בפנקסו שנאבדה הערלה ולא הושמה בעפר כדקחזי וכשיגדל הילד הנער ידבר על לבו ויזהירהו על ככה כנ"ל כדי שינצל מעונש המר הזה שאחר קבורת האדם: (זכר דוד)

במעשי הגאונים מצאתי, הקדמונים היו זורקין הערלה והדם בכלי שיש בו מים ובשמים והציבור שהיו יוצאים מבית הכנסת היו נוטלין ידיהם ופניהם כדי לחבב המצוה: (כללי המילה לר' יעקב הגוזר)

יש מוהלים שמשאירים הערלה אצלם כדי לקוברם יחד ומקודם ישימו בחול ואחר כך אפשר לייבש ולהשתמש וזה הסיבה שיש שקוברים אצלם את פנקס המילה כדי שהמחבלים לא יוכלו להתקרב אליהם ואדרבה הם בורחים: (זכר דוד)

ודם חללים ישתה. (כג כד) טעם למנהג שמוצצין הדם בפה, משום שנאמר ודם חללים ישתה. סופי תיבות בגימטריא מילה: (נפלאות חדשות)

נאם שומע אמרי אל. (כד ד) סופי תיבות מעיל, לכן משימין מעיל על ספסל של מלאך הברית ובעל הברית: (רבינו אפרים על התורה)

ויקה רמח בידו. ידוע דשמונה פעמים אל הם מספר רמח, כמספר אברהם, וידוע מה שכתוב בספרים הקדושים על הפסוק, וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים. דלכאורה הוה ליה למימר ביום השמיני וביארו דמה שכתוב שמונת ימים רצה לומר שבכל החית ימים מל אותו במחשבה לגודל ההשתוקקות שלו שיזכה לראת את היום השמיני שמקיים אז את מצות בוראו למול את בנו אם כן המשיך עליו בכל יום ויום מהשמונת הימים מצות מילה במחשבה ולכן נאמר בן שמונת ימים, שמל אותו במחשבה כל שמונת הימים, וזה הרמז במה שאנו אומרים שמונת ימי מילה, ורצה לומר שכל השמונה ימים נקראים ימי מילה למול במחשבה, ונאמר עוד, דעל ידי המילה נעשה אדם מרכבה לשם אל, וזה יש להוסיף לרמז בדברי רבינו בעל האור החיים הקדוש דיוסף נקרא גם כן אב, ומשום הכי שני בניו מנשה אפרים נעשו שני שבטים, אם כן כאשר נצרף את שם יוסף לאבות, אברהם יצחק ויעקב עם יוסף הוא ראשי תיבות שם אל, וזה יש לרמז בפסוק, רוממות אל בגרונם. דקאי על המילה, ומשום הכי אומרים בברכה של המילה אל חי, ומרמז גם כן על הנ"ל, גם בתפילת הרחמן שאומרים בברכת המזון בסעודת המילה אומרים ויהיו ידיו ולבו לאל אמונה והוא כהנ"ל, ובזמר יום ליבשה אומרים מי כמוך באלים וכו' והיינו שמכריז על המילה וכנ"ל, המבואר להנ"ל דאברהם אבינו עליו השלום שמל את יצחק בנו בן שמונת ימים היינו שמל אותו בכל יום ויום מהשמונת ימים במחשבה אם כן המשיך לו השם אל בכל יום, אם כן נעשה חית פעם אל מספר אברהם, והוא מספר רמח, וזה הרמז במה שכתוב כאשר צוה אותו אלקים, אותיות מילה א, ומרמז על אל כאמור, וזה שאמרו חז"ל פנחס זה אליהו, ומבואר בספרים הקדושים שבכל ברית מילה בא יבוא אליהו שעליו אומרים אליהו מלאך הברית עמוד על ימיני, וזה מרמז מה שכתוב ויקח רמח בידו. מספר רמח חית פעמים אל ומרמז על ברית המילה בריתו של אברהם שגם כן מספר רמח, בידו היינו לרמז שכל ענין הברית מילה בישראל קשור לאליהו שבא תמיד ונעשה כל המילה בידו וכמו שאומרים עמוד על ימיני, וזה מרמז הפסוק ויקח רמח בידו. הנרמז על האיזמל המילה גם כן וכנאמר, רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם כהנ"ל: (פרי חיים)

ימי הילולא של צדיקים בשבוע זה

הגאון ר' ברוך ב"ר יהושע יחזקאל פרנקל (ברוך טעם) זצ"ל	יום שני ז' תמוז
הרה"ק ר' שמחה בונים בהרה"ק ר' אברהם מרדכי מגור (לב שמחה) זי"ע	
הרה"ק ר' מאיר בהרה"ק ר' אלעזר מדז"יקוב (אמרי נועם) זי"ע	יום שלישי ח' תמוז
הגאון ר' אליהו מאני רבה של חברון זצ"ל	
הרה"ק ר' מרדכי מקוזמיר בהרה"ק ר' אברהם מטריסק זי"ע	
הגאון ר' זלמן סורוצקין זצ"ל	יום רביעי ט' תמוז
הרה"ק ר' יקותיאל יהודה הלברשטם האדמו"ר מקלויזנבורג צאנז זי"ע	
הרה"ק ר' צבי הירש ב"ר יצחק אייזיק מזידיטשוב (עטרת צבי) זי"ע	יום שישי י"א תמוז
רבינו יעקב בן הרא"ש (בעל הטורים) זצ"ל	שבת קודש י"ב תמוז

סיפורים ליומא דהילולא של צדיקים לשבוע זה

לחלק צדקה בליל הוואך נאכט: מתקנת קדמונים וחתום עליו גם הרה"ק ר' צבי מזידיטשוב, ראוי ונכון הוא אם יהיה הנוולד בן זכר שיתן לצדקה עבור שמירה בליל וואך נאכט: (ברכת הארץ בהקדמה)

ההורים משתתפים בשמחת צאצאיהם: בהגיע רבי שמואל בנו של הבני יששכר לפרקו נלקח אחר כבוד לחתן אצל רבי יעקב נפתלי לאבין חתנו של הגה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב בעל עטרת צבי, בסעודת הנישואין נסובה השיחה בין המחותנים הקדושים שרפי מעלה אודות הזמן המתאים בו יפקדו בני הזוג בזרע של קיימא, הבני יששכר צידד שיפקדו כעבור כמה שנים מהנישואין ואילו הסבא מורינו הרב צבי הירש מזידיטשוב נקט בזמן מוקדם יותר, בהוסיפו שאם אכן תתקבל דעתו, וועל איך נאך זיין אופין ברית (הרי שעוד אשתתף בברית), ואמנם הוסכם כדעת הגאון הקדוש מזידיטשוב, ברם בהגיע עת פקידה כבר לא היה העטרת צבי בחיים חיותו ואיננו כי נפקד מקומו, וכאשר הסיבו לסעודת הברית שאל אבי הרך הנימול ה"ה רבי שמואל את אביו הבני יששכר איך יתקיימו דברי חו"ז שהבטיח להשתתף בשמחת הברית נענה הבני יששכר ואמר וכי אינך רואה אותו הרי הוא נמצא כאן: (צבי תפארה)

החזיק בציצית באמירת שמע ישראל: רבינו הלב שמחה מגור זצוק"ל היה נוהג כשהיו אומרים שמע ישראל וכו' אנא ה' וכו' לפני הברית, לאחוז את ציציותיו בידו:

הרה"ק בעל הלב שמחה מגור זי"ע אמר דהא שסנדקאות מסוגלת לעשירות היינו רק אם מקבל גם את העמידה לברכות שהיא גמר וסיום הסנדקאות: (מפי ספרים וסופרים)

ממתין לביאת אליהו הנביא: הגה"ק מרן ר' יקותיאל יהודא מקלויזנבורג זי"ע היה מוכן לברית, והרך הנימול עדיין לא הגיע והמתין מרן זי"ע בחדרו, ובנתיים נכנס אחד מהמשתתפים שהיה רב חשוב לחדר מרן זי"ע ושאל בשלומו, וואס מאכט דער רבי, השיב לו מרן כשנהרת שמחה נסוכה על פניו, הרי רואה אתה מה שאני עושה - הנני ממתין לביאת אליהו הנביא: (שפע קודש)

הלך ברגל שעה כדי להיות סנדק: בשנים קדמוניות בראשית ימי שבתו של רבינו האדמו"ר מקלויזנבורג זי"ע בארה"ב בויליאמסבורג, הלך כמה פעמים רגלי בשבת לעריכת ברית מילה בבית היולדות...ופעם אחת הלך רגלי ביום השבת לבית הרה"ח ר' שלום אלי' פעלבערבוים ז"ל, אף שזה היה מרחק של כשעה הליכה:

מעלת הסנדק מהמוהל בדרך צחות: פעם אחת בברית שהיה מרן אדמו"ר מקלויזנבורג זי"ע סנדק, בעת שהמוהל עשה פעולת החיתוך לא הבחין וחתך חתך עמוק באצבעו של מרן זי"ע וכמוכן שדם רב זב מהאצבע, אמר מרן זי"ע בדרך צחות וזה תורף דבריו, כעת מובן אצלי טעם הדבר מה שכתבו הפוסקים בענין עליה לתורה שמעלת הסנדק גדלה מעלתו על המוהל, שהרי להמוהל עדיין לא אירע מקרה כזה שנחתכו ידיו ואילו להסנדק יתכן להיות שיחתכו בידיו, והאמת אע"פ ואומר ששמחתי מאוד על מקרה זה שאירע לי שזכיתי להקיז דם בשביל מצות מילה: (שפע קודש)

למול בשוב הדעת אפילו אם משיח יבוא באמצע הברית: בשנת תשכ"ט שהה מרן אדמו"ר מקלויזנבורג זי"ע למנוחה כמה ימים במירון ובאחת מן אותם הימים ערך הרה"ח ר' דוד סגל ז"ל ברית לבנו הגדול הרה"ח ר' יהושע הי"ו בעיר הקודש טבריה, וכיבד את מרן זי"ע בסנדקאות, וכשהגיע מרן זי"ע למקום עריכת הברית ביושבו על כסא של אליהו - לפתע פנה אל המוהל שעמד כבר מוכן לקיים המצוה ותפס את ידיו ואמר לו בהתרגשות רבה, היות ואנו מאמינים בני מאמינים באמונה שלימה שמשיח צדקינו יכול להגיע אלינו בכל רגע ממש וכבר הגידו חז"ל שמשם [טבריה] עתידין ליגאל, יתכן איפוא שפתאום באמצע קיום מצות המילה מיד אחרי החיתוך ולפני הפריעה יבוא הנה מלך המשיח ותשמע את קול השופר של משיח ויהיה שאון רב סביבו ובהלה גדולה, לכן אבקשך שאל תתבלבל ותבוא לידי בהלה חלילה מהשאון אלא תסיים במנוחה ושוב הדעת את המילה עד גמירא ואחר כך תוכל לקבל את פני משיח צדקינו, ובסיימו אמר למוהל וכעת תוכל להתחיל ולומר הברכה, לאחר הברית התבטא המוהל את עוצם התרגשותו בשמעו דברים הללו שיצאו מפה קדשו בכזה בטחון וודאות שהנה מלך המשיח עומד אחר כתליו ותיכף יתגלה, אשר אחזימו רעד ואיבריו דא לדא נקשן, ובשעת הברית היה ממש נדמה לו כי אכן בעוד רגע ישמע את קול שופרו של משיח ורק בקושי גדול הצליח לסיים את עריכת הברית כהלכתה: (שפע קודש)

ביום שהנכם עושים ברית לבן או לנכד,
היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3500 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציהם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאנים הולצמן ז"ל

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות